

Hartolan kunta

Tarkastuslautakunnan

Arviointikertomus 2024

Tarkastuslautakunnan puheenjohtajan katsaus

Hyvä lukija,

vuonna 2021 valtuustokauden aloittanut tarkastuslautakunta on laatinut toimikautensa aikana neljä arviointikertomusta. Vuoden 2024 arviointikertomus on koostettu huomioiden koko valtuustokausi, myös vuodet 2021, 2022 ja 2023. Tarkastuslautakunnassa on toimikauden aikana ollut useita henkilövaihdoksia. Tästä syystä tulevien kausien tarkastuslautakuntien jäseniä valitessa olisikin syytä huomioida lautakunnan suuri työmäärä ja pyrkiä valitsemaan lautakuntaan henkilöitä, jotka pystyvät sitoutumaan työskentelyyn koko valtuustokauden ajaksi. Myös tilintarkastusyhteisön valinnassa on syytä painottaa pitkäjänteisyyttä, joka on kunnan etu.

Arviointikertomusta lukevan on hyvä ymmärtää tarkastuslautakunnan rooli, vastuut ja velvollisuudet. Kokoukset ovat luottamuksellisia ja arviointikertomus on sidonnaisuusilmoituksen kanssa lautakunnan ainoa kirjallinen tuotos.

Aloittaessani tarkastuslautakunnan puheenjohtajana tein kaikille lautakuntaan valituille selväksi, että arviointikertomuksen ei ole toimikaudellani tarkoitus olla kunnan likapyykin julkinen pesupaikka. Tarkoitukseni oli keskustella ja ottaa asioita esille niin, että yhdessä todettuja ongelmakohtia saadaan korjattu ja toimintoja parannettua. Tässä mielessä koen, että työskentely on ollut erittäin onnistunutta. Olemme ottaneet kantaa jäävyksiin, hankinnoissa ja henkilövalinnoissa ilmenneisiin virheisiin ja moneen muuhun epäkohtaan. Menettelytapoja on onnistuttu parantamaan. Organisaatiot, toimialueet ja lautakunnat ovat saaneet oikeanlaista palautetta kuitenkin tietäen, että toimintoja pitää kehittää ja parantaa. Arviointikertomuksen huomiokohdat on laadittu kysymysten muotoon ja näihin on saatu viranhaltioilta ja lautakunnilta hyvää palautetta. Tämä on koettu tarkastuslautakunnan toiminnassa hyväksi uudistukseksi.

Nykyinen tarkastuslautakunta on laatinut viimeisen arviointikertomuksensa ja kiittää kaikkia kuultuja henkilöitä käydyistä keskusteluista sekä kunnanhallitusta asioiden eteenpäin viemisestä toimielimille. Tarkastuslautakunta toivoo, että *Yhessä tehen!* toimii edelleen kaikkien luottamustehtävissä toimivien, viranhaltijoiden, ostopalveluiden sekä vapaaehtoisten kesken ja Hartolasta rakennetaan hyvä kotikunta kaikille asukkaille.

Puheenjohtajana lausun suuren kiitoksen koko tarkastuslautakunnalle. Olette tehneet suuren työn ja olemme saaneet kehitettyä tarkastuslautakunnan toimintaa entistä paremmalle mallille. Iso kiitos teille.

Kuullut asiantuntijat:

3.6.2024	Ulla-Maija Tuomela, Tilintarkastaja
2.9.2024	Ulla-Maija Tuomela, Tilintarkastaja
17.2.2025	Janne Myntti, Tekninen johtaja
17.2.2025	Jarkko Seppälä, Kunnanjohtaja
24.3.2025	Tiina Kotila-Paaso, Rehtori
19.5.2025	Ulla-Maija Tuomela, Tilintarkastaja

Esteellisyydet:

Hannu Kemppe on ollut esteellinen tarkastettaessa teknisen lautakunnan sekä ympäristölautakunnan toimintaa eikä ole näin ollen osallistunut näiden lautakunnan arviointiin.

Tuija Kajasrinne on ollut esteellinen arvioitaessa sivistystoimea sekä Kiinteistöyhtiö Kuninkaanpitäjän toimintaa eikä ole näin ollen osallistunut näiden arviointiin.

Toni Miller on ollut esteellinen tarkastettaessa teknisen lautakunnan toimintaa eikä ole näin ollen osallistunut tämän lautakunnan arviointiin.

Hallinto, strategia ja yhteistyötoimet

Vuonna 2024 tarkastuslautakunta sai vihdoin lukuisten pyyntöjen jälkeen kutsun 18.1.2024 klo 17 valtuuston kokouksen jälkeen pidettävään valtuustoseminaariin, jossa keskusteltiin kuntaliitosasioista ja talouden tasapainottamisesta. Tämä oli erittäin tärkeää. Tarkastuslautakunta esitti vuosien 2021-2024 välillä useaan kertaan sekä kirjallisesti että suullisesti, että tarkastuslautakunta tulisi kutsua valtuustoseminaareihin. Tätä perusteltiin sillä, että suljetuissa seminaareissa linjataan kunnan tulevaisuutta ja ne ohjaavat kunnanvaltuuston päätöksiä. Tarkastuslautakunnan työskentely vaikeutuu, jos kaikkea tietoa ei ole saatavilla. Se, että kaksi

tarkastuslautakunnan jäsentä pääsee valtuuston jäsenenä paikalle, ei riitä eikä anna kokonaiskuvaa esimerkiksi kunnan taloudellisesta tilanteesta tarkastuslautakunnalle.

Kysymys: Voisiko tarkastuslautakunta saada kokonaisuudessaan kutsun valtuustoseminaareihin?

Myös yleisesti säännöllisten tapaamisten merkeissä valtuustoryhmien edustajien (pj:t ?) kesken voisi lisätä myös osallisuutta ja parantaa tietoisuutta päätösten perusteista. Voisiko keskustelukulttuuria lisätä em. keinolla?

Tarkastuslautakunnan varapuheenjohtaja osallistui Vierumäen Matkakeitaalla 3.4.2024 klo 18 alueelliseen tarkastuslautakuntien jäsenten yhteiseen tapaamiseen, jossa vaihdettiin kokemuksia ja kuultiin muiden lautakuntien toiminnasta.

Vuosien 2023-2024 aikana pyrittiin järjestämään yhteiskokous Sysmän tarkastuslautakunnan kanssa, mutta se jäi toteutumatta.

Kunnan nykyinen strategia 2022–2027 on enemmän toimintatapa kuin strategia.

”Hartolan kunnan visio tulevaan on Yhessä tehen!

Hartolan kuningaskunta on pieni, yhteisöllinen ja hyvien liikenneyhteyksien varrella sijaitseva maaseutukunta, jossa päätöksiä tehdään asukkaita kuullen ja kunnan elinvoimaisuutta rakennetaan yhdessä.”

Kysymys: Vaatisiko kunnan 2022-2027 strategia hienosäätöä ja päivittämistä?

Kiinteistö Oy Vasallin osalta vuokratilanne ei ole parantunut vuoden 2024 aikana. Kunnanvaltuusto joutui myöntämään 10.6.2024 kiinteistöosakeyhtiölle 470 000:n euron pitkäaikaisen lainan ja tekemään uuden 830 000:n euron rahoituspäätöksen 12.12.2024. Kunta on sitoutunut KOy Vasallin vapaaehtoiseen saneeraukseen.

Kunnan vuokra-asuntokanta on kunnoltaan haasteellinen ja aiheuttaa tulevaisuudessa runsaasti kustannuspaineita.

Kysymys: Kunnan vuokra-asumisen kehittämissuunnitelmassa linjattiin vuonna 2021 toimenpiteet, joilla vuokrausaste nousee yli 90 %:n vuoteen 2024 mennessä. Mitkä silloin suunnitelluista toimenpiteistä eivät toteutuneet?

Taloushallinto

Kunta ulkoisti kesällä 2023 taloushallinnon palvelut (kirjanpidon, tilinpäätöksen valmistelun ja valtiokonttoriraportoinnin) Provincia Oy:lle. Vuosikustannuksiksi arvioitiin vuoden 2023 hintatasolla noin 140 000 euroa, josta palvelukeskuksen kuluiksi arvioitiin 79 000 euroa ja järjestelmäkuluiksi 61 000 euroa.

Vuoden 2024 toteumassa kokonaiskustannukset olivat noin 175 000 euroa, josta palvelukeskuksen osuus oli 110 000 euroa ja järjestelmäkulut 67 800 euroa.

Palvelukeskuksen osuudesta 17 200 euroa on käyttöönottokustannuksia, jotka on aktivoitu Provincian taseeseen ja joita lyhennetään viiden vuoden ajan 17 200 euroa/v. (yhteensä 86 000 euroa). Lisätöitä laskutettiin yhteensä noin 29 000 euroa mm. erilaisista ylimääräisistä selvitystöistä, taseen ja käyttöomaisuuden konversiosta, joita ei pystytty tekemään käyttöönoton yhteydessä, vaan vasta palvelutuotannon alettua.

Kokonaisuudessaan kustannukset ovat olleet ennakoidun mukaisia. Keskushallinnon toimistopalveluiden talousarvio on ylittynyt noin 27 000 eurolla, koska lisätöiden vaikutusta ei ole osattu talousarviossa ennakoida. Tavoitteena on lisälaskutettavan työn määrän merkittävä alentuminen vuonna 2025. Kokonaisuudessaan palvelu on vastannut palvelusopimusta ja vastuuajakotaulukkoa. Palvelukeskusympäristö on toimintamallina huomattavasti jäykempi kuin aikaisempi toiminta omalla työntekijällä ja omassa järjestelmäympäristössä, mutta positiivista on, että moneen prosessiin on saatu selkeyttä ja ryhtiä.

Jokainen taloushallinnon järjestelmä on erilainen. Haasteita ovat aiheuttaneet erityisesti järjestelmien rajapintoihin ja tiedonsiirtoon liittyvät tekijät. Tämä koskee erityisesti vesilaskutusta ja Vesikanta-järjestelmää, mutta myös vuokrareskontra on vaatinut paljon manuaalista työtä. Näissä palvelukeskuksen jäykkyys ja järjestelmä määritysten haasteet näkyvät.

Isoimmat ongelmat ovat sekä käyttöönottoprojektissa että palvelutuotannossa olleiden CGI:n järjestelmien välisissä haasteissa, ensin aineiston siirtämisessä ProEconomica-järjestelmästä Raindance-järjestelmään ja sitten Vesikanta- ja Raindance-järjestelmien aineistosierroissa.

Asiointia jäykistää Provincian käytössä oleva tiketöinti-järjestelmä, josta ei ole näkymää kunnan päähän. Tästä on koko ajan annettu palautetta sekä Hartolan kunnasta että muita Provincian asiakkailta ja tiketöinti-järjestelmää uudistetaan.

Palvelukeskusmaailmassa kunnassa joudutaan odottamaan vastausta sähköposteihin, kun aiemmin omassa järjestelmässä oli laajemmat oikeudet ja tarvittava tuki samassa rakennuksessa. Uusien toimintatapojen oppiminen vie aikaa.

Pääosin ongelmat on saatu ratkaistua hyvin. Muutamia kertoja asioita on jouduttu viemään asiakasvastaavan tai pääkäyttäjän kautta eteenpäin, jotta ratkaisu on löytynyt. Provincia on toiminnassaan kuitenkin asiakaslähtöinen. Kunnan kuukausittaisissa yhteistyötapaamisissa käydään läpi ajankohtaiset asiat (kirjanpito, osto- ja myyntireskontra, maksuliikenne, raportointi). Lisäksi puolivuositain on tapaaminen palvelujohtajan ja asiakasvastaavan kanssa.

Haasteena ollut se, että toimistosihteerit ja kunnanjohtajat eivät ole osanneet puhua aina oikeilla termeillä, kun ongelmia on kuvattu, joten yhteisymmärrykseen pääseminen on vienyt aikaa.

Provincian tärkeimpänä hyvänä puolena on taloushallinnon asiantuntijatuki, joka tulee kirjanpitoon, tilinpäätöksen valmisteluun, kustannusten kohdentamiseen ja valtiokonttoriraportointiin. Vuoden 2024 aikana on käytetty paljon aikaa mm. siihen, että on selvitetty kulujen kirjaamista oikeilla laskentatunnisteilla. Tämä on tärkeää siksi, että valtiokonttoriin lähetettävä raportointi olisi ohjeiden mukaista, jotta kaikki olennaiset kulut aidosti nousevat myös valtionosuusperusteiden laskentaan.

Uuden järjestelmä käyttöönottoprojektin yhteydessä kunnassa päästiin siivoamaan tasetta ja tarkastelemaan poistoajoja. Muutokset tehtiin pääosin jo vuoden 2023 tilinpäätökseen ja uusia poistoajoja on noudatettu 1.1.2024 lukien.

Provincia on lähellä ja vuorovaikutusta on paljon, niin toimitusjohtajan, muun johtoryhmän kuin

muiden osakkaiden välilläkin. Yhtiön toiminnan kehittämiseen on hyvät mahdollisuudet. Uuden järjestelmän käyttöönoton myötä on myös tutustuttu järjestelmätoimittajan vastuuhenkilöihin, joten yhteydet myös sinne ovat parantuneet.

Oleennaista kunnan kannalta on toimintavarmuus. Kunta ei ole yhden työntekijän varassa, eivätkä vuosilomat tai mahdolliset sairauspoissaolot aiheuta suurta toiminnallista riskiä kunnan perustoiminnoille. Kirjanpito, maksuliikenne ja muut palvelukeskuksen vastuulla olevat tehtävät hoituvat ilman että kunnan tarvitsee asiasta huolehtia.

Kunnanjohtajan mielestä Hartolan kunta teki hyvän päätöksen palveluiden hankinnan osalta. Suomessa on kuntia, joissa on jouduttu useita kertoja hakemaan taloussihteeriä, kun tehtävään rekrytoitu työntekijä on aina työhön perehdyttyään houkuteltu yksityiselle puolelle paremmalla palkalla. Henkilöstön riittävyys on ollut ongelmana myös palveluntarjoajilla, mistä johtuen kuntien tilinpäätösten valmistumisissa on ollut viivästymisiä. Provincian asiakkailta sovitusta aikatauluista on pystytty pitämään kiinni.

Kysymys: Aiheuttaako mahdollinen 10% minimiomistus osuus muutoksia ja onko tähän varauduttu?

Tarkastuslautakunnan toimikausi 2021-2025

Hartolan kunnan tarkastuslautakunta piti virallisia kokouksia 33 kappaletta, joissa aikaa käytettiin yli 60 tuntia. Tänä aikana tarkastuslautakunta kuuli useita kunnan virkamiehiä ja luottamushenkilöitä. Tarkastuslautakunnan suurin työ tehtiin kuitenkin läpikäymällä lautakuntien päätöksiä liitteineen. Valtuustokauden kaikki pöytäkirjat käytiin läpi, keskusteltiin tehdyistä päätöksistä ja nostettiin esille tarpeelliseksi katsottuja asioita. Kunnanvaltuuston ja kunnanhallituksen kokousten päätökset ja kokouksissa hyväksytyt asiakirjat käytiin läpi ja pyrittiin arvioimaan, onko valtuuston tahto toteutunut päätöksenteossa.

Yllä mainittujen tehtävien ohella valmistauduttiin kokouksiin, valmisteltiin materiaalia keskusteluihin ja arviointikertomukseen, haastateltiin henkilöitä ja koostettiin tietoa.

Kehitysehdotuksena tulevalle tarkastuslautakunnalle on, että lautakunnan keskuudesta valittaisiin sihteeri, joka tekee tarkastuslautakunnan luottamukselliseen käyttöön keskustelumuistiota pääkohdista. Tähän tarkoitukseen kunnan olisi hyvä tarjota toimiva ja päivitetty kannettava tietokone tarkastuslautakunnan sihteerille.

Ympäristölautakunta

Kiinteistökartoitus alkoi Hartolassa syyskuussa 2017 ja päättyi 31.7.2024. Alkuperäisenä tarkoituksena oli tehostaa ja automatisoida rakentamisen dokumenttien hallintaa ja parantaa verottajan, yritysten ja yksityisten rakentajien tarvitsemia rakennuskantaa koskevaa tietoa. Rakennusvalvonnan työntekijöiden työpanosta haluttiin ohjata parempaan asiakaspalveluun ja rakentamisen laadun kehittämiseen. Kartoitustyön tulosten odotettiin helpottavan ja nopeuttavan kiinteistökauppoja ja kuntaan muuttamista. Kartoitusta ajateltiin myös investointina, jonka kustannuksia aletaan saada takaisin jo projektin aikana ja joka maksaa itsensä takaisin 2-3 vuodessa.

Alkuperäisenä päämääränä oli saada kaikkien kunnan alueella olevien kiinteistöjen rakennukset mitattua ja piirrettyä niistä ”asemapiirros”, josta löytyvät kaikki rakennukset. Tästä luovuttiin liian aikaa vievänä ja ympäristölautakunta päätyi rajaamaan mittaukset ranta-alueilla sijaitseviin rakennuksiin, koska niiltä löytyi eniten luvattomia ja rakennuslupaa suurempia rakennuksia.

Myös maatilatalouteen liittyvien rakennusten tietoja tarkastettiin ja puuttuvat tiedot lisättiin järjestelmään. Näitä tietoja ei kuitenkaan lähetetty verottajalle, koska niiden verotus poikkeaa muusta rakennuskannasta.

Ensivaiheessa kaikki mahdolliset rakennukset sekä rakennelmat mitattiin. Lisäksi karttoihin piirrettiin jätevesikaivot, vesikaivot ja mahdolliset romukasat ja vieraslajit. Näistä verotuoton kannalta ylimääräisistä mittauksista ja merkinnöistä luovuttiin toukokuussa 2019.

Kunnan työntekijät kartoittivat mittaamalla vv. 2017-2024 yhteensä 2 145 kiinteistöä. Rekisterikorjauksia tehtiin 1 223 kpl, rakennuksia lisättiin 3 985 kpl, kyselyitä lähetettiin 1 249 kpl ja niitä palautettiin 749 kpl. Verottajalle lähetettiin tietoja 5 661 kpl.

FCG tarkasti kunnan keskustaajamassa 1 245 rakennusta, pysyvä rakennustunnus (PRT) puuttui 489:ltä, tarkastettujen neliöiden määrä oli yhteensä 171 564.

FCG mittasi taajamassa yhteensä 656 kiinteistöä kesällä 2021, joten mitattujen kiinteistöjen määrä oli yhteensä 2 801. Kiinteistöillä sijaitsee tyypillisesti useita rakennuksia, mistä johtuen mitattujen rakennusten määrä oli tähän lukuun nähden moninkertainen. Mittaustiedot puuttuivat 151 kiinteistöstä, joista ei ollut aiempia verotietoja. Nämäkin ilmoitettiin verottajalle, ja niissä oli 356 tarkistettua rakennusta. Yhteensä FCG maastomittasi 1 601 rakennusta. Konsultin tarkastamat tiedot siirrettiin KuntaNet-ohjelmalla Digi- ja väestötietoviraston rakennus- ja huoneistorekisteriin joulukuussa 2021, mistä ne välitettiin edelleen verottajalle.

Luvattomia rakennuksia ja ylimääräisiä neliöitä löytyi eniten ranta-alueilta, joten ympäristölautakunta päätti v. 2022, että kuivan maan kiinteistöjen omistajilta pyydetään kirjeitse rakennusten tiedot. Tämä menettelytapa oli työmäärältään kevyempi, koska säännönmukaisia mittauskäyntejä kaikilla kiinteistöillä ei enää tehty. Kirjeitä lähetettiin hankkeen aikana 1 249 kpl.

Mittaustulosten ja rekisteritietojen yhteen sovittamisessa oli monia vaikeuksia ja epäselvyyksiä, joita rekisterisihteerit joutuivat selvittämään. Raportoinneissa ja mittaustavoissa oli eroavuuksia, Rakennus- ja huoneistorekisteristä löytyi paljon virheellisyyksiä. Vanhimpien rakennuslupien koordinaattitiedot aiheuttivat epäselvyyksiä ja rakennusten pinta-alatiedoissa oli paljon virheitä. Tietoja oli jäänyt kirjaamatta. Lisätietojen saamisessa oli vaikeuksia, kun yhteystietoja ei löytynyt.

Verottajalle lähetettiin ensimmäisen kerran kiinteistöjä koskevia tietoja vuoden 2019 lopulla. Tästä syystä tulokset kiinteistöverokertymässä näkyivät vasta vuonna 2020 tai 2021. Verottaja ei välttämättä ehtinyt lisätä tietoja heti seuraavaan verotukseen, joten viive saattoi olla parikin vuotta. Kaikkiaan tietoja lähetettiin verottajalle 5 661 rakennuksesta hankkeen aikana.

Kiinteistöverohankkeen kokonaisvaikutusta voidaan arvioida vuosittaisen kiinteistöverotuoton kehityksestä. Se on noussut hankkeen aikana noin 300 000 euroa. Hankkeen seurauksena kunnan vuosittainen pysyvä kiinteistöverotuoton lisäys on varovaisestikin arvioiden yli 100 000 euroa, joten hanke maksaa kustannuksensa takaisin noin kolmen vuoden kuluessa valmistumisesta.

Rakennus- ja huoneistorekisterin tiedot päivittyvät jatkossa osana rakennusvalvonnan normaalia viranomaistyötä sekä verovelvollisten itse ilmoittamien rakennustietojen perusteella.

Kiinteistöverotulojen lisääntymisen lisäksi hankkeen ansiosta kiinteistöverotuspohja on maanomistajien tasapuolisen kohtelun kannalta parempi kuin hankkeen alussa.

Kaavoitusasioita on edistetty, mm.

- Aurinkorannan ranta-asemakaavan muutokset
- Rantaosayleiskaavojen pienet muutokset
- Kurpan teollisuusalueen ja valtatieliittymän alueen asemakaavan muutos ja laajennus

Helmi-ohjelmaan osallistuminen

- keskittyy Pikku-Leppälahden lintukosteikon kunnostamiseen
- kunnan vetäytyttyä hankkeesta toteutettiin yksityisrahoituksella

Maa-aineeslupia

- Sorakorpi Putkijärvi (Marko Rosenberg)
- Sorakumpu ja Hirsikulma (Hartotech Oy)

Ympäristönsuojelumääräysten muutostyötä määräysten yhtenäistämiseksi on tehty Heinolan, Sysmän ja Iitin kanssa. Uudet määräykset tulevat voimaan 2025.

Rauhoituspäätökset ja luonnonsuojelualueet

- maisemamänty on rauhoitettu kiinteistöllä Ranta-Nevala Hietajärven rannassa omistajan pyynnöstä
- rauhoituspäätöksen purkaminen Puolakanmäen vanhojen kuusien osalta Koitissa, koska niiden latvat ovat kuivuneet ja kunto heikentynyt useiden salamaniskujen johdosta
- päätettiin perustaa luonnonsuojelualue Suppaanlammelle maanomistajan hakemuksesta

Kevätkatselmus

- annettiin yhdelle kiinteistölle kehoitus siistiä paikat 1.5.2025 mennessä

Sivistystoimi

Vuonna 2024 sivistystoimen osuus Hartolan kunnan budjetista oli -4,49milj.euroa (TA 2024). Tämä ei sisällä poistoja, vyörytyksiä tai muita laskennallisia eriä. Vuoden aikana lisämäärärahoja jouduttiin myöntämään indeksikorotusten, lisääntyneiden koulukuljetuskustannusten sekä kouluruokailukustannusten takia. Vuoden 2024 TA + muutos -4,63milj. euroa.

Vuoden 2024 toteutunut tilikauden tulos oli -4,00 milj.euroa

Toiminnallinen puoli:

Perusopetus:

Mennyt kouluvuosi oli hyvä ja moni asia meni parempaan päin. Pitkäjänteinen ja monialainen työ tuotti tulosta. Erilaisten viiteryhmiä apua ja tukea saatiin: opiskeluhuoltoa, koulukuraattori ja - psykologipalvelua, hyvinvointialueelta saatavaa tukea ja poliisin ankkurityöryhmän tukea. Huomioitavaa on, että lapset oppivat hakeutumaan omatoimisestikin juttelemaan koulukuraattorille.

Sosiaalitoimen tukea käytetään, jos ei pedagoginen apu riitä. Ponnistelut näyttävät auttaneen ja työrauhaa on selkeästi saatu palautettua. Toimenpiteinä koulurauhan edistämiseksi on jouduttu tekemään lastensuojeluilmoituksia, jopa määräaikaista erottamisia. 6.–7. luokkalaisten keskinäisen kanssakäymisen vähentämistä on käytetty keinona vähentää rauhattomuutta. Jokaiselle luokalle on määrätty omat WC:t. Edelleenkin kolmasosa oppilaista vaatii tehostettua tai erityistä tukea oppimiseen, tässä ei ole muutosta. Osallisuutta on pyritty lisäämään ja oppilaskuntatoiminta on ollut hyvää. Myös oppilashuolto on ollut toimivaa. Yhteisöllisyyden parantumiseksi on jalkauduttu enemmän ja sitä jatketaan vuonna 2025.

Koulu on oppilasmäärältään suhteellisen pieni ja vaikeudet ovat mittakaavaltaan helpommin hoidettavissa verrattuna isompiin paikkakuntiin.

Resurssit ovat tällä hetkellä riittävät. Toivomus on, ettei resursseihin puututtaisi. Pitkien sairaslomien sijaistaminen on ongelma. Työhyvinvointi on ollut hyvä. Hankerahoitusta on saatu kiitettävästi.

Koulun kerhotoimintaan toivotaan uusia, myös ulkopuolisia toimijoita, mutta seurojen toimintakyvyn rajallisuus on ymmärrettävää.

Oppilaskyselyissä on hieman ristiriitaisesti samoissa asioissa sekä tyytyväisyyttä että tyytymättömyyttä, esiin ovat nousseet ruoka, välitunnit, turvallinen oppimisympäristö, hyvä opetus ja ohjaus.

Liikkuminen on yläkoululaisilla MOVE-testien perusteella vähentynyt. Tämä herättää huolta ja liikuntaneuvojaa on käytetty apuna ongelmatapauksissa.

Koulukirjastoa ylläpidetään, mutta myös varsinaiseen kirjastoon on tutustuttu.

Varhaiskasvatus:

Päiväkotihoidossa on lapsia paljon, tällä hetkellä on vain kaksi vapaata paikkaa. Varhaiskasvatustarpeeseen on kyetty hyvin vastaamaan. Tulevaisuuden haasteet kohdistuvat riittävään työntekijöiden rekrytoimiseen seuraavaan kolmen vuoden aikana. (6–7 työntekijää jää eläkkeelle lähivuosina). Ammattirakenne on tällä hetkellä haastava. Tarvitaan mm. sosionomeja ja varhaiskasvatuksen opettajia. Sijaisia on ollut myös vaikea saada. Varhaiskasvatuksen erityisopettaja on ollut projektirahalla palkattuna 30.9.2024 asti. Hankerahalle on haettu jatkoa. Määräaikaisen (1.10.2024 – 31.7.2027) erityisopettajan palkkaamisen ehtona on, että valtion erityisavustus myönnetään vuosille 2025 ja 2026.

Päiväkotirakennus tarvitsisi remonttia, tähän tarkoitukseen yritetään saada testamenttivaroja.

Kysymys

Yleisenä arviona opetustoimesta todetaan, että työntekijöiden pysyvyys on parasta. Ostopalvelua ei opetustoimessa voida toteuttaa. Työntekijöiden ikääntyessä mukautettuja opetusmahdollisuuksia voisi kuitenkin miettiä. Lisäksi keskustelut työterveyshuollon edustajien kanssa voisivat tuoda ratkaisuihin lisää ymmärrystä ja tukea.

Onko varhaiskasvatuksessa aloitettu kartoitus tulevia rekrytointeja ajatellen?

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on sujunut moniammatillisesti. Hyvinvointialueen kanssa yhteistyö on toiminut.

Johtoryhmä jalkautui torille. 1.8.2024, 10 osallistujaa.

Vanhus- ja vammaisneuvoston tilaisuus LUMO –puistossa toteutui 9.10.2024, 25 osallistujaa.

Osallistuva budjetointi –kysely toteutettiin, mm. kesätyöseteli v:lle 2025.

Piki- ja KiVa koulu –ohjelmat toimivat.

Liikuntaneuvonta toimi ja liikuntapaikkoja monipuolistettiin.

Liikuntaneuvontaa annettiin Aluehallintovirastolta saadulla valtionavustuksella, Hartola ja Sysmä liikkeelle II –hanke ja ryhmien ohjaus yhteistyössä Sysmän kanssa toimi ostopalveluna asukkaille maksuttomasti.

Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry:n kuntotestaukseen osallistui 85 henkilöä.

Liukuesteitä jaettiin 100 kpl, v. 2024 Liikuntamajan kuntosali oli maksuton yli 65-vuotiaille.

Päihdekoulutusta järjestettiin koululla. Sähkötupakkaa ei juurikaan näy Hartolassa.

Ruokaneuvontaa annettiin koululla.

Yhdistysilloissa tiedotettiin järjestöjä ajankohtaisista asioista.

Asiointi- ja palveluliikennettä järjestettiin.

Uintireissut järjestettiin torstaisin Sysmän uimahalliin.

Taiku (Tadetta Kuningaskuntaan) –projekti ja Hola –graffiti Aaltosen liiketalon päätyyn toteutuivat.

Paljon erilaista hyvinvointia ja terveyttä edistävää toimintaa järjestettiin ja osallistumismahdollisuuksia oli runsaasti.

Kysymys:

Onko HYTE-tapahtumien tiedottamiseen syytä panostaa lisää, että kaikki saisivat tiedon ja osallistuminen lisääntyisi? Voisiko vuosikellon tapainen esitystapa parantaa osallistumista?

Painopisteitä opetustoimessa on mm.

KULTTUURIKASVATUS:

Kulttuurikasvatussuunnitelma, jota on toteutettu, sisältää erilaisia aiheita mm. kartanokulttuuri, luonto, taide, musiikki, srk. Yhteistyö seurakunnan kanssa on toiminut hyvin. On osallistuttu järjestettyihin tapahtumiin koulun ulkopuolella. Linjaus mm. aamunavauksista on kielteinen, koska vaihtoehtoista ohjelmaa on hankala järjestää.

Kännyköiden käyttö on pysynyt hallinnassa. Häiriötilanteissa kännykät voidaan ottaa pois. Toisaalta on todettu, että kirjat ja ”paperi” on tulossa takaisin ja digitaalisuus on menettänyt hohtoaan.

TILAT, PIHAT

Toimitilat ovat hyviä, mutta päiväkodin pihaa on korjattava.

LIKUNTAPALVELUT JA JÄRJESTÖYHTEISTYÖ

Erinomainen esimerkki kunnan ja yhdistyksen välisestä yhteistyöstä oli avantouintipaikan järjestäminen yhteistyössä kunnan kanssa. Hartolan Latu otti vastatakseen avantouintipaikan ylläpidosta.

2023 toteutettu ja 2024 käyttöön vihitty LUMO –puisto on erinomainen esimerkki Yhessä tehen! –periaatteen toteutuksesta. Kustannuksiltaan mittavakin hanke on toteutettavissa, kun on tarpeeksi tahtoa. Kiitos etenkin primus motoreille.

Ikäihmisten ryhmissä mm. Laura Koskenniemen kuntosaliohjaus on saanut suuren suosion. Kuntosalin käyttö kunnassa on ollut hyvällä tasolla, kuukaudessa kävijöitä on parhaimmillaan lähes 1000.

Hiihtolatujen kunnostus on ollut kiitettävällä tasolla ja saanut jatkuvasti positiivista palautetta. Jääkentät ovat olleet myös hyvässä kunnossa. Palveluiden ulkoistaminen on toiminut hyvin.

Jääkiekkokaukalo alkaa olla käyttöikänsä päässä ja pitää uusia lähivuosina.

KunkkuAreenalla alkaa näkyä käytön aiheuttamaa kulumista. Muuten KunkkuAreena on palvellut hienosti monia erilaisia ryhmäliikuntamuotoja ja toiminut hyvin myös tapahtuma- ja juhlatilana.

Urheilukentän nurmen ja suorituspaikkojen pintojen uusiminen on tuonut uutta motivaatiota urheilijoille ja harrastajille.

Teknisen toimen työntekijöiden määrän väheneminen tulee näkymään ulkoliikuntapaikkojen hoidossa.

KIRJASTO

Omatoimikirjasto toimii hyvin, koko kirjaston aineisto on käytettävissä vara-aineistoa lukuun ottamatta. Ilkivaltaa ei ole ollut. Kirjaston toimintaa tukee e-kirjasto, jonka palvelua tulisi markkinoida näkyvimmin.

Lastu –kirjastot siirtyivät ns. KOHA –järjestelmään vuoden 2024 aikana.

Musiikkikoulun toimintaa ajetaan säästötoimenä alas. Uusia oppilaita ei enää oteta, mutta aloittaneet voivat suorittaa tutkinnon loppuun. Uudet oppilaat ohjataan Heinolaan.

KANSALAI SOPISTO

Kansalaisopisto tarjoaa monenlaista kurssitoimintaa, myös musiikin saralla. Tulevaisuuden haasteet koskevat opiston rahoitusta, kun Pertunmaa jää pois rahoittavana kuntana. Kurssimaksut nousivat syksyllä. Yleisesti kurssimaksut ovat vielä kohtuullisella tasolla.

Musiikkikoulun lopettaminen aiheuttaa musiikkiharrastuksen ohentumista. Ei ole itsestään selvää, että vanhemmat pystyvät kuljettamaan lapsiaan Heinolaan useita kertoja viikossa.

Kysymys:

Sanotaan, että mikäli unohtamme juuremme, menetämme identiteettimme. Hartolassa on elänyt voimakkaita kulttuuripersonia. Kenties tämä voisi olla yksi keihäänkärki Hartolan markkinoinnissa ja vahvistaa ajatusta Hartolasta kulttuuripitäjänä. Voisiko strategian yhtenä osana sitoa heitä Hartolan vuoden tapahtumien kiertokulkuun?

Tekninen lautakunta

Teknistä toimea luotsasivat vuoden 2024 alussa virkavapaalta palannut tekninen johtaja Janne Myntti ja kuntatekniikan insinööri Ilkka Koskinen. He toimivat tarvittaessa toistensa sijaisina lomien ym. aikana.

Vuosi 2024 toi haasteita kunnan kiristyvän talouden tasapainottamisen myötä myös tekniselle toimelle.

Talouden tasapainottaminen

Teknisessä toimessa löytyi seuraavia säästökohteita:

- määräaikaisten työntekijöiden työsuhteet päätettiin, päivystysrinkiin jäi 5 työntekijää
- latujen ylläpitoa vähennettiin
- talviuintipaikan ylläpito lopetettiin
- käyttöön otettiin vapaaehtoiset latumaksut, joiden tuotto jäi kuitenkin vähäiseksi
- vesimaksuja sekä jätemaksuja korotettiin
- Vanha-Koskipää vuokrattiin kesäksi 2024
- viheralueiden hoito pyrittiin pitämään ennallaan.
- käsin tehtävät lumityöt hankittiin ostopalveluina
- katuvalot päätettiin sammuttaa yöajaksi klo 23-05, tämä ei aiheuttanut valituksia

Investointeja

Koulun piha-alueen rakentaminen tuli budjetoitua edullisemmaksi.

Liikuntamajalle rakennettavan monitoimikentän sopimus tehtiin vuonna 2024, työ alkaa 4/25.

Vesilaitoksen tuotto oli 32 000 euroa ylijäämäinen.

Vesitornin runkolinja uusittiin.

Jäteveden puhdistuksen automaatiota parannettiin.

Tähtitien jalkakäytävän rakentamista suunniteltiin hankerahoituksella, putkisto uusitaan samalla.

Pohjolan paineenkorotusasema saneerattiin, vedenpainetta voidaan hoitaa Sysmästä Hartolaan päin.

Positiiviset asiat

Vesilaitoksen talouden tasapainottaminen onnistui. Tähän vaikuttavina asioina oli mm. taksojen korottaminen vuonna 2024.

Huolia

Vesihuollon verkostossa on kertynyttä korjausvelkaa.

Resurssipula ja päivystäjien riittävyys aiheuttaa haasteita. Päivystysringissä on viisi henkilöä.

Pienentyneet resurssit tuovat haasteita hallinnon ja henkilöstön jaksamiseen.

Henkilöstön irtisanomiset kuormittivat henkisesti teknistä johtajaa, joka joutui irtisanomaan pitkäaikaisiakin työntekijöitä.

Luottotappioita oli yli 30 000 euroa. Niitä syntyy mm. maksamattomista vuokrista, joiden perintätoimet tuottavat vähän tulosta.

Kysymys:

Onko työtehtävät saatu jaettua ja tasattua niin, että nykyisellä henkilöstöllä saadaan hoidettua kriittiset työtehtävät?

Onko varahenkilöiden nimeämiset hoidettu, kun varsinaiset viranhoitajat ovat esim. lomalla?

Hartolan kunnan tarkastuslautakunta 19.5.2025

sähköinen allekirjoitus

Veli-Pekka Lehtosaari
puheenjohtaja

Pekka Pyykkö
varapuheenjohtaja

Toni Miller
jäsen

Tuija Kajasrinne
jäsen

Hannu Kemppe
jäsen

Helena Mäkinen
jäsen

Aino-Mari Vigman
jäsen